

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Eğitim süreci, sosyal bir süreçtir ve kişinin gelişimini seçilmiş ve kontrollü bir çevre etkisi ile sağlar. Bir başka deyişle ise eğitim; bedensel, duygusal, zihinsel ve sosyal yönden gelişimin bağlı bulunan topluma en uygun şekilde gerçekleştirilmesidir (Öztürk, 2001, s.98).

Çalışma hayatının içinde olma her zaman olduğu gibi modern dünyada da önemli bir yere sahiptir. Özellikle insanlarla iletişim gerektiren işlerde çalışanlar, insanlarla yoğun bir etkileşim halindedir. Günümüzde birey iç ve dış çevreden kaynaklanan birçok uyarıcıyla karşılaşmaktadır. Olumlu iletişim mutluluk kaynağı olabilirken, olumsuz iletişim kızgınlık, utanç, korku ya da umutsuzluk olarak karşımıza çıkabilir.

Öğretmenlerin çalışma hayatında; yöneticiler, öğrenciler, öğretmen arkadaşları ve veliler yani insanlar önemli bir yer tutar. Öğretmenlerin bu insanlarla etkileşimi sonrasında karşılaştığı olumsuz durumlar; işe ilişkin stres, bıkkınlık, yetersizlik, kaygı ve tükenme olarak kendini gösterebilir.

Öğretmenler için okullarda okul yönetiminin iyi olması, iş doyumunun yüksekliği, veli ve öğrencilerle iyi iletişimin kurulabilmesi öğretmenlerin sahip olmaları gereken birçok nitelik yanında, ruhen ve bedenen sağlıklı olmalarını gerekli kılmaktadır. Okulların belirlenen amaçlara ulaşabilmesi, okullarda verilen eğitimin niteliğine bağlıdır. Okul eğitiminin nitelikli olması okulların iyi yönetilmesi ile doğrudan ilişkili görülmektedir.

Bir insanın sağlıklı bir yaşam sürmesi, çalıştığı işten sağladığı doyum ve çalışma ortamından aldığı huzur ile doğrudan ilişkilidir. Aynı zamanda, insanın işten sağladığı doyumun kaygı, stres, öz-yeterlik ve mesleki tükenmişlikle ters orantılı olduğu araştırmalar sonucunda ortaya konmuştur. Bu açıdan bakıldığında eğitim örgütlerinde çalışan bireyler için mesleki kaygı ve öz-yeterlik duygusunun incelenmesinin ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Eğitim sisteminin en önemli insan kaynağından biri olan öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin düşük ve öz-yeterliklerinin yüksek olması iyi bir eğitim ortam ve çalışma şartları için çok önemlidir. Okul toplumsal sistemin en önemli stratejik parçalarından biridir ve okulun en önemli dinamik unsurları ise öğretmen ve okul yöneticileridir.

1.1. Problem Durumu

Okul örgütünde çalışanların, mesleki kaygı düzeyleri ile öz-yeterlik algıları hayati öneme sahiptir. Kaygı stres yaratan durumlar nedeniyle üzüntü ve gerginlik gibi hoş olmayan duygusal ve gözlenebilir tepkiler şeklinde ifade edilirken; öz-yeterlilik ise, öğretmenin belirli bir bağlamda öğretmenlik görevini en iyi şekilde yapabilmesine dairi inançlar şeklinde tanımlanmaktadır.

Sosyal-bilişsel teoriye dayalı öğretmen yeterliği, verilen eğitimsel amaçlara ulaşmak için gerekli olan aktiviteleri gerçekleştirme, organize etme, planlama yeteneği ile ilgili öğretmenin kişisel inançları olarak kavramsallaştırılmıştır (Telef, 2011, s. 92).

İlimiz eğitiminde öğretmenlerimizin ve hassaten de öğretmenlik mesleğine adım atmış olan aday öğretmenlerimizin mesleki kaygı düzeyleri ve öz-yeterlikleri 30-40 yıl süreyle eğitim camiamızda hizmet edecekleri için çok önemlidir. Mesleki kaygı düzeylerinin yüksek olması ve öz-yeterlikleri noktasında sorun yaşamaları mesleki performanslarına yansımaları okulların başarı düzeyine yansıtacaktır. Bu çerçevede değerlendirildiğinde aday öğretmenlerin özelde Denizli eğitimi ve genelde Türkiye eğitim sistemi için oldukça önem arz etmektedir.

Bu araştırmada Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki okullarda görev yapan aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri, öz-yeterlikleri ve aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile öz-yeterlikleri arasında ilişki araştırılmıştır.

1.1.1 Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Bu çalışmanın problem cümlesi, “Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki okullarda görev yapan aday öğretmenlerin öz-yeterliklerine ilişkin algıları ile mesleki kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklinde oluşturulmuştur. Ele alınan alt problemler ise şunlardır:

1. Aday öğretmenlerin öğretmenlik mesleği kaygı düzeyi konusundaki görüşleri nedir?
2. Aday öğretmenlerin öğretmen öz-yeterlik inancı konusundaki görüşleri nedir?
3. Aday öğretmenlerin mesleki kaygı ve öğretmen özyeterlik inancı kişisel değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?
4. Aday öğretmenlerin öğretmenlik mesleği kaygı düzeyi ile öz-yeterlik inançları arasında ilişki var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Denizli Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki okullarda görevli aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ve öz-yeterliklerini belirlemek ve bunun; cinsiyet, kazanılan bölümün üniversiteye giriş sınavında tercih sırası, mezun olduğu lise türü, bölüm-branş, mezuniyet sonrası kariyer planı, genel ağırlıklı not ortalaması, ailede öğretmen olup/olmama durumu, öğretmenlik mesleğinin önemli derecesine, öğretmenlik mesleğinin gereklerini yerine getirebilecek mesleki bilgi düzeyine, öğretmenlik mesleğini isteyerek seçip/seçmeme durumu değişkenlerine göre farklılık gösterip göstermediği ve aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile öz-yeterlikleri arasında ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Mesleki kaygı ve öz-yeterlilik günümüzde pek çok alanda görülmektedir. Özellikle eğitim örgütlerinde, insanlarla ilgilenen ve onlara hizmet eden sektörlerde çalışan kişilerde kaygı, tükenmişlik, iş doyumsuzluğu ve öz-yeterlik sorunu fazlasıyla görülmektedir. Kaygı ve öz-yetersizlik algısı; kişilerde psikolojik, fiziksel ve sosyal sorunlara neden olmaktadır. Bu da kişilerin performans ve davranışlarına yansımakta görev ve hizmetlerini tam olarak yapmalarına ve başarılı bireyler olmalarına engel olmaktadır.

Öğretmenler ve aday öğretmenler meslekleri gereği öğrenci, veli, meslektaşları ve okul yöneticileri ile ilgilenmek zorundadırlar. Karşılaştıkları sorunlar ve sıkıntılar zamanla onları yıpratmakta, kaygılandırmakta, öz-yeterliliğini düşünmeye sevk etmekte hatta tükenmişlik duygusuna sürüklemektedir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeylerinin ve öz-yeterliklerinin tespiti ve bunların düzeyini etkileyen faktörlerin inceleneceği bu araştırma, aday öğretmenlere, öğretmenlere, okul ve eğitim yöneticilerine, akademisyenlere ve eğitimde söz sahibi olan kişilere hizmet etmesi, ön bilgiler sağlaması, düşünce, görüş ve yeni fikirler kazandırması açısından da önem taşımaktadır.

Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeyleri ve öz-yeterlik inanç düzeylerini tespit etmek, bu alanda görülen eksikliklerin giderilmesine yönelik öneriler sunmak ve onların daha yüksek düzeyde öz-yeterliğe sahip olarak yetişmesine katkı sağlayabilmek ve mesleki kaygılarının istenilen düzeyde kalması bu araştırmanın düşünsel temelini oluşturmuştur.

1.4. Sayılılar

Araştırmamızın planlanıp yürütülmesinde aşağıdaki sayılılardan hareket edilmiştir.

1. Öğretmen adaylarının özyeterlik inanç düzeyleri mesleki kaygıyı artırıp azaltan bir değişkendir.
2. Ölçek yapılan çalışmanın amacını ortaya çıkarmada yeterlidir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma 2015- 2016 eğitim-öğretim yılında Denizli ili merkez ilçeleri Pamukkale ve Merkezefendi ilçesindeki okullarda görevli aday öğretmenlerle sınırlıdır.
2. Araştırma, konu ile ilgili literatür taraması ve eğitim yöneticilerinin ankete verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye (Türk Dil Kurumu).

Öğretim: Belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işi (TDK).

Öğretmen: Öğretmenlik ise bir meslek olarak, devletin eğitim ve öğretim ile ilgili görevlerini üzerine alan özel bir uzmanlık mesleği olarak tanımlanmaktadır (Saracaloğlu, 2009, s.38-54).

Aday Öğretmen: Öğretmenlikte adaylığı daha önce kaldırılmamış olanlardan öğretmenliğe ilk defa atama suretiyle atananları ifade eder (MEB. Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği, 2015, s.1).

Meslek: Meslek, mal ve hizmet üretebilmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan iş yaptıkları uğraşı alanı olarak tanımlanmıştır (E. Yılmaz, 2007 s.317-336).

Kaygı: “Kaygı; üzüntü, endişe duyulan düşünce, tasa” (TDK, 2005, 1115). Tehdit edici bir olay veya durum karşısında birey tarafından hissedilen huzursuzluk, belirsizlik, korku, endişe, sıkıntı, kontrol kaybı gibi olumsuz duygusal durum olarak tanımlanabilir.

Öz-yeterlilik: Öz-yeterlik kavramı özellikle eğitim ile ilgili süreçlerde, öğretmen ve öğrencilerin stresle mücadelesi için, öğretmenlerin öğretmenlik görev ve sorumlulukları ile ilgili davranışlarını tahmin etmek ve eğitim alanında öğretmen etkinliklerindeki bireysel farklılıkları açıklamak amacıyla kullanılmaktadır (Yılmaz ve diğ. 2004).

İKİNCİ BÖLÜM

ALAN YAZIN TARAMASI

İnsanoğlu tarih boyunca toplu halde yaşamıştır. İnsanın sağlıklı bir şekilde yaşayabilmesi için yapısı gereği buna ihtiyacı vardır. Gereksinimlerini tek başına karşılayamaz diğer insanların yardımına muhtaçtır. İnsanların toplu halde yaşamaları sonucu örgütler doğmuştur. Toplumunu oluşturan insanların, yaşamlarının çoğunu örgütlerde geçirmektedir. Örgütlerde insanlar, zamanlarının çoğunu başkalarıyla sosyal ilişkiler kurarak geçirirler.

Eğitim Fakültelerinde yetiştirilen öğretmen adaylarının niteliğini artırmak için yapılan çalışmalar arasında öğretmen adaylarının mesleki kaygıları ile ilgili yapılan çalışmalar da bulunmaktadır. Öğretmenler işbaşında iken kaygı duymalarına sebep olan birçok durumla karşı karşıya kalmaktadır. Sınıflardaki öğrenci mevcudunun artması ile öğrenme güçlükleri ile karşılaşılması, öğretmenlerin öğrencilerine eksik eğitim verme kaygısı, mesleki güvensizlik ve eksiklik bunlardan bazılarıdır. Bununla beraber, mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin mesleki deneyimi fazla olan öğretmenlere göre kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu da saptanmıştır (Wagner, 2008). Cabı ve Yalçınalp (2009), aday öğretmenlerin mesleki kaygılarının belirlenmesi yönelik yaptıkları nitel bir çalışmada aday öğretmenlerin öğrenci ile iletişim, atanma, okul yaşantısı, ekonomik beklenti, mesleki kabul ve çevre ile ilgili kaygılar içinde olduklarını tespit etmişlerdir (Akt. Cabı ve Yalçınalp, 2013, s. 86).

Diğer taraftan, aday öğretmenlerin, mesleğine karşı olumsuz yönde etkileyen sebeplerden biri de Kamu Personeli Seçme Sınavıdır (KPSS) ve alan bilgisi yeterliliğidir. Mezun olmuş ve iş hayatına adım atacak olan gençliğinin önemli bölümünü oluşturan aday öğretmenlerin mezun olduktan sonra girecekleri Kamu Personeli Seçme Sınavı nedeniyle psikolojik sorunlar yaşamakta ve zorlanmaktadırlar. Bu sorunlar sebebiyle depresyon, kaygı ve umutsuzluk düzeyini büyük oranda arttırmaktadır (Tümkiye, Aybek ve Çelik, 2007). Başka bir ifade ile, aday öğretmenler için mezuniyet sonrası girmek zorunda oldukları Kamu Personeli Seçme Sınavında yeterli puan alamama kaygısı büyük bir sorun olarak karşılarına çıkmaktadır (Akt. Cabı ve Yalçınalp, 2013, s. 86).

Doğan ve Çoban (2009) aday öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutum ve kaygı seviyelerinin belirlenmesi, tutum ve kaygı arasındaki ilişkinin incelenmesi ve tutum ve kaygı seviyelerini etkileyen değişkenlerin saptanması amacıyla yaptıkları çalışmada öğrencilerin tutumlarının olumlu, kaygı düzeylerinin düşük ve tutum ile kaygı arasında

düşük düzeyde negatif ve anlamlı bir ilişki olduğunu saptamışlardır. Bu çalışmada araştırmacılar öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu olmasını sevindirici bir bulgu olarak yorumlamakla birlikte kullandıkları ölçeğin mesleki kaygıları belirlemekten çok, klinik kaygı belirtilerini tanımlamada kullanılan bir ölçek olarak geliştirildiğini belirtmekte, bundan sonraki araştırmalarda mesleki kaygıyı ölçen araçların geliştirilerek kullanılmasını önermektedirler (s.106).

2.1. Meslek

Meslek, İnsanlara yararlı mal ve hizmet üretebilmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, belli bir eğitimle edinilen sistemli bilgi ve becerilere dayalı, kuralları toplumca belirlenmiş etkinlikler bütünü, insanların belli bir süre eğitim aldıktan sonra kendi hayatlarını sürdürebilmeleri amacıyla iş yaptıkları uğraşı alanı olarak tanımlanmıştır (E.Yılmaz, 2007, s.317).

2.2. Öğretmenlik Mesleği ve Kariyer Gelişimi

Ülkemizde Eğitim Fakültelerinde 1996 yılından beri yeniden yapılandırılma çalışması başlatılmış ve nitelikli öğretmen adayları yetiştirmek için eğitim programı değişikliğine gidilmiştir.

Yapılan bu değişiklikler öğrenciler için özendirici ve aday öğretmenlerin mesleğine karşı olumlu tutum geliştirmelerinde etkili olduğunu araştırmalarla saptanmıştır. Nitekim Üstün, Erkan ve Akman(2004), Kaya ve Büyükkasap (2005) ve Bedel'in (2008) yapmış oldukları çalışmalarda, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte Eğitim Fakültelerinde yer alan bölümleri öğrencilerin yüksek puanlarla tercih etmesi, öğretmenlik mesleğinin toplumdaki eski saygınlığını ve geçerliliğini kazanmaya başladığının bir göstergesi olarak değerlendirilebilir (Akt. Doğan ve Çoban, s.159).

2.3. Meslek Kaygısı

Eğitimsizlerden bazıları, öğretmenlerin sınıf içinde davranışlarının, ruh sağlığı ve kişilik tutumlarının; öğretim yöntemi ve öğretmenin mesleki bilgisinden daha önemli olduğunu ifade etmişlerdir (Chotas and Thoresen, 1976:159- 184). Yine gelecek nesilleri yetiştirecek olan öğretmenlerin özgüvenleri tam olarak mesleklerine başlamalarının büyük oranda mesleklerine karşı hissettikleri mesleki kaygılarından uzaklaşmış olmalarına bağlı olduğu ifade edilmiştir (Taşgın, 2006: 679-686).

Aday öğretmenlerin mesleklerine ilişkin kaygılarının belirli zamanlarda belirli noktalarda yoğunlaştığı ve üç alt bölümü olduğu belirtilmiştir. Fuller'e (1969) göre, öğretmenlik mesleğine ilişkin bu kaygılar: Ben-merkezli, görev-merkezli ve öğrenci-merkezli kaygılar olmak üzere üç grup olarak açıklanmıştır (Aktaran: Taşgın, 2006: 679-686).

2.3.1. Ben-merkezli kaygı;

Ben merkezli kaygı taşıyan bir aday öğretmenin mesleğini başarı ile sürdürüp sürdüremeyeceği endişesi taşıdığı ve bu kaygının merkezinde bireyin kendisi olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple devamlı olarak yoğun bir stres altında kalarak "Acaba öğretmenlik bana göre bir meslek mi?", "Acaba öğretmenlik mesleğini her gün nasıl yapacağım?", "Acaba sınıfımda gürültü olduğunda okul müdürü ve okuldaki diğer öğretmenler hakkımda ne düşünecek?" gibi soruları sorduğu şeklinde açıklanmıştır.

2.3.2. Görev-merkezli kaygı:

Bu kaygının merkezinde, bireyin öğretmenliğinde oluşturduğu temel düşüncenin öğretmenlik üzerinde yoğunlaştığı ve iyi bir öğretmen olabilme kaygısı içinde; yeni öğretim yöntemlerini, öğretim materyallerini araştırdığı belirtilmiştir. "farklı sınıf düzeylerinde eğitim ve öğretim nasıl olmaktadır?", "Acaba öğretim konusunda alanımdaki yeni öğretim araçları, teknikleri ve fikirleri nasıl elde edebilirim?", "Acaba öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmem için bana en çok kim yardım edebilir?" sorularını sorduğu ifade edilmiştir.

2.3.3. Öğrenci-merkezli Kaygı:

Bu kaygının merkezinde ise öğrencilerin olduğu ve bu kaygıyı taşıyan bir aday öğretmenin öğrencilerin sosyal, bilişsel ve duygusal ihtiyaçlarını en yüksek şekilde karşılamaya odaklandığı şeklinde ifade edilmiştir. Bu kaygıyı yaşayan aday öğretmenlerin kendi kendilerine şu soruları sordukları belirtilmiştir. Bunlar: "Öğrenmenin mümkün, kolay ve çabuk olması için Öğrencilere nasıl yardım edebilirim? "Acaba her bir öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki onun için hayat-boyu öğrenmek önemli ve vazgeçilmez olsun?", "Acaba özel öğretime muhtaç veya yüksek düzeyde potansiyelli öğrencilere nasıl yardım edebilirim ki bu çocuklar öğrenmelerini okul dışında da başarı ile sürdürebilsinler?" (Akt: Taşgın, 2006:679-686).

2.4. Öz Yeterlilik

Öz-yeterlilik kavramı özellikle eğitim ile ilgili süreçlerde, öğretmen ve öğrencilerin stresle mücadelesi için, öğretmenlerin öğretmenlik görev ve sorumlulukları ile ilgili davranışlarını tahmin etmek ve eğitim alanında öğretmen etkinliklerindeki bireysel farklılıkları açıklamak amacıyla kullanılmaktadır (Yılmaz ve diğ. 2004). Bu nedenle özyeterlilik, özellikle öğretmen eğitimi alanında çalışan uzmanların önemli çalışma alanlarından biri olmuştur (Morgil ve diğ. 2004) (Akt. Kafkas ve diğ., 2010, s.97).

Öz -yeterlilik kavramı, Bandura'nın Sosyal Öğrenme Kuramına dayanmaktadır (Hamurcu, 2006; Özçelik ve Kurt, 2007). Sosyal öğrenme kuramının en önemli ilkelerinden biri insanların kendileri hakkında düşünme, yargıda bulunma ve kendilerini yansıtma kapasitesine sahip olmalarıdır (Çakır, Kan ve Sünbül, 2006) (Akt. Üstüner ve diğ., 2009, s.2).

2.4.1. Genel Öz-yeterlilik

Bandura'ya (1986, Akt. Gürcan, 2005) göre öz-yeterlilik *davranışların oluşmasında etkili olan bir niteliktir ve bireyin farklı durumlarla baş etme, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri düzenleyip, başarılı olarak yapma kapasitesi hakkındaki algılayışı, inancı ve yargısıdır*. Başka bir ifade ile öz yeterlilik bireylerin becerilerinin bir işlevi değil, becerilerini kullanarak yapabildiklerine ilişkin yargılarının bir ürünüdür (Gürcan, 2005). Öz-yeterlilik, benlik sisteminin pasif bir özelliği ya da belirleyicisi değildir. Bireyin sahip olduğu kapasitesinin, yaptığı işlerdeki başarılarının, güdülerinin ve öz-düzenleme mekanizmaları gibi benlik sistemini oluşturan diğer öğelerin bileşkesinden oluşan dinamik bir yönüdür. (Vardarlı, 2005). Bireyde öz-yeterlilik eksikse, birey ne yapacağını bilmesine rağmen etkisiz davranışlar gösterebilir (Alcı, 2007). Çünkü insan, eylemlerinin istediği sonuçları doğuracağına inanmazsa hayattaki güçlüklerle karşı durabilme ve tepki göstermede isteksiz olur (Akbulut, 2006) (Akt. Üstüner ve diğ., 2009, s.2).

Öz-yeterlilik inancının geçmiş tecrübeler (başarı veya başarısızlık), gözleme dayalı tecrübeler (başkalarının başarı ve başarısızlıklarına tanık olma), ikna süreci (aile, arkadaş grubu, meslektaşlar tarafından), duyuşsal tecrübe (heyecan, korku vb. yoğun duygular yasama) gibi etkenler tarafından belirlendiği belirtilmektedir (Akkoyunlu ve Orhan, 2003). Zimmerman'a (2000, Akt. Alcı, 2007) göre ise öz yeterlilik; düzeyi, genelliği ve gücü bakımından ayrı ayrı değerlendirilebilir. Öz-yeterlilik düzeyi, çalışmanın zorluk derecesi; öz-yeterlilik genelliği, öz-yeterlilik inançlarının farklı etkinliklere transfer edilebilmesi; öz-

yeterlik gücü ise kişinin verilen bir çalışmadaki başarısına olan inancındaki kararlılığını gösterir (Akt. Üstüner ve diğ., 2009, s.2).

2.4.2. Öğretmen Öz-yeterlik Algısı

Öz-yeterlik kavramı öğretmen açısından değerlendirildiğinde, öğretmenliğin gerektirdiği görev ve sorumlulukları yerine getirebilmek için sahip olunması gereken bilgi, beceri ve tutumlar vurgulanır. Öğretmen öz-yeterliği, öğretmen etkililiği ya da başarılı öğretim ile ilişkili bir kavramdır. Ancak öğretmen öz yeterliğinin, öğretmen etkililiği ya da başarılı öğretim ile aynı anlama geldiğini söylemek yanlış olacaktır (Goddard, Hoy ve Woolfolk-Hoy, 2000) (Akt. Üstüner ve diğ., 2009, s.2-3).

Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) öğretmen öz-yeterliğini; bir öğretmenin sahip olduğu becerilerle, öğrencide bağlılık ve öğrenme gibi istenen sonuçları oluşturup oluşturamayacağına ilişkin yargısı olarak tanımlamaktadır. Bir diğer ifadeyle öğretmen öz yeterliği bir öğretmenin “görevlerimi yerine getirmek için gerekli düşünceleri ve eylemleri planlayıp uygulayabilir miyim?” sorusuna verdiği cevaptır (Goddard, Hoy ve Woolfolk-Hoy, 2004) (Akt. Üstüner ve diğ., 2009, s.3).

Öz yeterlik kavramı özellikle eğitim ile ilgili süreçlerde, öğretmen ve öğrencilerin stresle mücadelesi için, öğretmenlerin öğretmenlik görev ve sorumlulukları ile ilgili davranışlarını tahmin etmek ve eğitim alanında öğretmen etkinliklerindeki bireysel farklılıkları açıklamak amacıyla kullanılmaktadır (Yılmaz ve diğ. 2004b) (Akt. Üstüner ve diğ., 2009, s.3).

Bu nedenle öz yeterlik, özellikle öğretmen eğitimi alanında çalışan uzmanların önemli çalışma alanlarından biri olmuştur (Morgil ve diğ., 2004). Bu bağlamda gerek hizmet içi, gerekse hizmet öncesi dönemde farklı branş ve kademelerdeki öğretmenlerin kendilerine ilişkin öz yeterlik algıları, eğitim bilimlerinde üzerinde önemle durulan ve tartışılan bir konu haline gelmiştir (örn. Hamurcu, 2006; Özçelik ve Kurt, 2007; Çakır, Kan ve Sünbül, 2006; Vardarlı, 2005, Morgil, Seçken ve Yücel, 2004; Küçükyılmaz ve Duban, 2006; Bıkmaz, 2004; Askar ve Umay, 2001) (Akt. Üstüner ve diğ., 2009, 2009, s.3).

2.4.3. Öğretmen Öz-yeterlik Algısının Önemi

Erden (1998)'e göre “öğretmenlik mesleği, çok eski bir uğraşı olmasına karşın bir meslek olarak kabul görmesi oldukça yenidir. Günümüzde bile birçok kişi belli konuda bilgi ve beceriye sahip olan kişilerin öğretmen olabileceğine inanmaktadır (s.26).

Yetkinlik başarılı bir öğretim görevi gerçekleştirmek için gerekli öğretmen niteliklerinden birisidir. Öğretmenler, yetkinliklerinin temellerini öğretmenlik eğitimi süresi içerisinde kazanmakta, okullarda yürüttükleri öğretim görevi içerisinde de geliştirmektedirler (Baloğlu ve Karadağ, 2008). Türkiye'de öğretmen niteliği sorunu üzerine yapılan tartışmalar uzun yıllardır devam etmektedir. Öğretmenlerin akademik öz-yeterlik ve öğretmenlik öz-yeterlilik düzeylerinin bu sorunlarla ilgili olduğu düşünülebilir. Öğretmen adaylarının akademik öz-yeterliliklerinin ve öğretmen öz-yeterliliklerinin yüksek olması öğretmenlik mesleğini daha iyi yerine getirmelerinde etkili olabilir (Çelik ve Tabancalı, 2013, s.1168).

Meslek olarak öğretmenlik mesleğinin tanımlanması, genel ve özel özellik ve yeterlikler, öğretmenlerin farklı olgu, olay ve objelere ilişkin algı ve tutumları ile öğretmenlik mesleğine hazırlama ve öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin izlenmesi süreci önem arz etmektedir. Bu nedenle öğretmen yetiştirme ve mesleki anlamda geliştirme programları süreci iyi yönetilmeli ve bu konu üzerinde dikkatle durulmalıdır. Böylelikle öğretmenlerin performans düzeyinin sürekli arttığı, kendilerine olan güvenlerinin üst düzeyde olduğu ve iş doyumlarının ve başarılarının sürekliliği sağlanabilir. Bu durum ise eğitime ve eğitimin kalitesine olumlu katkılar sağlayabilir.

Araştırmacılar, öğretmen olarak hayatta kalma kaygısından, öğretmenlik görevlerinin gereklerini yerine getirmeye, öğrencilerin öğrenmeleri üzerinde olumlu etki oluşturmaya ve daha genelde eğitim sistemini iyileştirmeye kadar çok çeşitli kaygı türleri tanımlamıştır (Akt. Kafkas ve diğ., 2010, s.99).

Fuller (1969) öğretmenler için kaygıyı; öğretmenlerle ilgili olarak kendi “yeterliğim” öğretme ve okul hayat içerisinde kendi yeterliği ve varlığını sürdürme, ikinci olarak “görev ve sorumluluk” öğretim programı içerisinde günlük görevlerini yönetmeyle ilgili, son olarak “etki” öğrencilerin bireysel farklılıklarıyla öğrenme sürecindeki bireysel ihtiyaçlarını karşılama yetenekleri olarak tanımlamaktadır(Akt. Kafkas ve diğ., 2010, s.99).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesine kullanılan istatistiksel işlemler incelenmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ve halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlardır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde var olduğu gibi tanımlamaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005, s. 77-79).

Denizli İli Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerindeki okullarda çalışmakta olan aday öğretmenlerin öz yeterlilikleri ve öğretmenlik mesleki kaygıları arasındaki ilişki düzeyinin tespit edilmesi ve öz yeterlilik ve mesleki kaygılarının farklı değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak için likert tipi ölçekle veriler toplanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2015–2016 eğitim-öğretim yılı Denizli ili merkez ilçeleri Pamukkale ve Merkezefendi ilçesinde görev yapan aday öğretmenlerden oluşturmaktadır. Evren 368 aday öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma evrenini temsil edecek aday öğretmenler arasından “rastgele örnekleme” yöntemiyle seçilen 300 aday öğretmene ulaşılarak veriler toplanmıştır. Örneklem ölçek sorularının tamamına cevap veren 157 aday öğretmendir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı; “Kişisel Bilgiler” ve “Öğretmenlik Mesleği Kaygı Ölçeği” ve “ Özyeterlik İnanç Ölçeği” olmak üzere 3 bölümden oluşmaktadır. “Kişisel Bilgiler” 10 sorudan oluşmaktadır.

Öğretmenlik mesleğine yönelik öğretmenlik kaygısını ölçmek için değişik ölçekler geliştirilmiştir. Bu konuda geliştirilen ölçeklerde çoğunlukla Fuller (1969) ile Fuller ve Bown (1975)’un çalışmaları baz alınmıştır. Örneğin George (1978) Öğretmenlik Kaygıları

Ölçeğini söz konusu çalışmalar temelinde gerçekleştirmiştir. Bu ölçek 15 maddeden oluşmaktadır ve ben merkezli, görev merkezli ve öğrenci merkezli kaygıyı ölçmeye yöneliktir. Ölçekte her bir madde 5’li likert tipinde derecelendirilerek puanlanmaktadır. George (1978) ölçeğin ben ve öğrenci merkezli boyutlarda alfa güvenirlik katsayısının 0.77 ile 0.83, görev merkezli alt boyutta ise 0.67 ile 0.71 arasında değiştiğini belirtmiştir (Cabı ve Yalçınalp, 2013, s. 86-87).

Daha sonraki yıllarda Fuller ve Borich (1988) 50 maddeden oluşan Öğretmenlik Kaygı Ölçeğini geliştirmişlerdir. Borich (1992) bu ölçeği temel alarak Öğretmen Kaygı Listesini geliştirmiştir. Bu ölçeğin öğretme kaygısını ölçmek için güvenilir ve geçerli bir ölçek olduğu belirtilmiştir (Rogan, Borich ve Taylor, 1992). Söz konusu ölçek öğretmeye yönelik kaygıları ben, görev ve etki merkezli olarak ele almıştır. Her bir boyut için 15’er olmak üzere toplam 45 maddeyi içeren ölçek 5’li likert tipinde derecelendirilerek puanlanmaktadır (Cabı ve Yalçınalp, 2013, s. 87).

Saban, Korkmaz ve Akbaşı, (2004) Borich’in (1996) geliştirdiği “Öğretmen Adayı Kaygı Ölçeğini Türkçe’ye uyarlanmışlardır. Uyarlanan 45 maddelik ölçek toplam üç bölümden oluşmaktadır; Ben - Merkezli Kaygılar (BMK), Görev - Merkezli Kaygılar (GMK) ve Öğrenci - Merkezli Kaygılar (ÖMK). Ölçeğin orijinalinde yer alan düz ifadeler soru şekline dönüştürülerek uyarlanmıştır. Ölçeğin birinci bölümü (ben merkezli kaygılar) için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.76, ikinci bölümü (görev merkezli kaygılar) için 0.73 ve üçüncü bölüm için 0.76 olarak bulunmuştur (Cabı ve Yalçınalp, 2013, s. 87).

“Öğretmenlik Mesleği Kaygı Ölçeği” 45 sorudan oluşmakta ve seçenekler; 1= Kaygılanmıyorum, 2= Çok az kaygılanıyorum, 3= Kısmen kaygılanıyorum, 4= Oldukça kaygılanıyorum, 5= Çok kaygılanıyorum şeklindedir. “Özyeterlik İnanç Ölçeği” ile ilgili bölüm ise 29 sorudan oluşmakta olup seçenekler 1= İnanmıyorum, 2= Biraz inanıyorum, 3= İnanıyorum, 4= Kesinlikle inanıyorum şeklindedir.

Araştırmada, Dellinger, Booett, Olivier ve Ellet (2008) tarafından geliştirilen, Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010) tarafından Türkçe’ye uyarlanan Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği kullanılmıştır. Bu çalışmada Öğretmen öz-yeterlik inancını değerlendirebilmek amacıyla kullanılan ve Dellinger, Bobbett, Olivier ve Ellet (2008) tarafından geliştirilen, Öğretmen Öz-yeterlik İnanç Ölçeğinin Türkçe uyarlaması Taşkın ve Hacıömeroğlu (2010) tarafından yapılmıştır. Uyarlama çalışmasında 29 maddeli Türkçe ölçeğin beş faktörlü bir yapı sergilediği belirlenmiş, alt ölçeklere planlama ve öğrenmeyi geliştirme, olumlu sınıf ortamı oluşturma, etkili öğrenme-öğretme süreci, bireysel farklılıklar ve akademik gelişme isimleri verilmiştir. Taşkın ve Hacıömeroğlu, (2010)’nun

çalışmalarında ölçeğin Türkçe formunun iç tutarlık katsayısının belirlenmesi için Cronbach Alfa korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin tamamına ilişkin güvenilirlik katsayısı $\alpha=0.95$ olarak belirlenmiştir. Faktörlere ilişkin Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları sırasıyla .89, .86, .84, .78 ve .73 olarak belirlenmiştir (Tabancalı ve Çelik (2013)).

3.4.Verilerin Analizi

2015-2016 eğitim öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçesinde görev yapan aday öğretmenlerin ankete verdikleri cevaplar SPSS 20 istatistik paket programına kodlanmıştır.

Mesleki kaygı ölçeğindeki 4 aralık 5 seçeneğe bölünmüş (4: 5= 0.80);), bulunan sayı seçenekleri temsil eden en alt sayıdan itibaren ilave edilerek: 1.00 – 1.80 Kaygılanmıyorum, 1.81 – 2.60 Çok az kaygılanıyorum, 2.61 – 3.40 Kısmen kaygılanıyorum, 3.41-4.20 Oldukça kaygılanıyorum, 4.21-5.00 Çok kaygılanıyorum şeklinde yorumlanmıştır.

Öz yeterlik ölçeğindeki 3 aralık 4 seçeneğe bölünmüş (3: 4= 0.75);), bulunan sayı seçenekleri temsil eden en alt sayıdan itibaren ilave edilerek: 1.00 – 1.75 İnanmıyorum, 1.76 – 2.50 Biraz inanıyorum, 2.51 – 3.25 İnanıyorum, 3.26-4.00 Kesinlikle inanıyorum şeklinde yorumlanmıştır.

Verilerin dağılımının normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek örneklem Kolmogorov Simirnov testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre Mesleki Kaygı anketi verilerinin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir $K-S(z)=1,152$; $p>0,05$). Özyeterlik anketi verilerinin ise normal dağılım göstermediği belirlenmiştir $K-S(z)=2,410$; $p<0,05$).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde anketin uygulanması sonucu elde edilen verilerin istatistiki analizine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgulara ve yorumlara aşağıda verilmiştir.

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

“Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı düzeyi konusundaki görüşleri nedir?”, “Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancı konusundaki görüşleri nedir?”, “Aday Öğretmenlerin mesleki kaygı ve öğretmen özyeterlik inancı kişisel değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?” ve “Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı düzeyi ile Öz-yeterlik inançları arasında ilişki var mıdır?” olmak üzere 4 alt probleme ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı düzeyi konusundaki görüşleri nedir?” biçiminde belirlenmiştir. Bu alt probleme cevap verebilmek amacıyla toplanan veriler analiz edilerek Tablo 4.1’de gösterilen bulgular elde edilmiştir.

Tablo 4.1.

Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyi Analizi

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı düzeyi	157	1,80	0,55	Kaygılanmıyorum

Tablo 4.1. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeylerinin ($\bar{X}=1,80$) ortalama ile “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin “Kaygılanmıyorum” düzeyinde ve düşük olduğu söylenebilir.

Tablo 4.1.1.***Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Ben-Merkezli Kaygılar Alt Boyutu Analizi***

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Mesleki Kaygı Ben-Merkezli Kaygılar Alt Boyutu	157	1,76	0,59	Kaygılanmıyorum

Tablo 4.1.1. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin mesleki kaygı ben-merkezli kaygılar alt boyutunun ($X=1,76$) ortalama ile “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçla Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin mesleki kaygı ben-merkezli kaygılar alt boyutunda “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin ben-merkezli mesleki kaygı duymadıkları söylenebilir.

Tablo 4.1.2.***Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyi Görev-Merkezli Kaygılar Alt Boyutu Analizi***

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Mesleki Kaygı Görev-Merkezli Kaygılar Alt Boyutu	157	1,89	0,57	Çok az kaygılanıyorum

Tablo 4.1.2. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin mesleki kaygı görev-merkezli kaygılar alt boyutunun ($X=1,89$) ortalama ile “Çok az kaygılanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçla Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin mesleki kaygı görev-merkezli kaygılar alt boyutunda “Çok az kaygılanıyorum” düzeyinde ve aday öğretmenlerin görev-merkezli mesleki kaygılarının çok az olduğu söylenebilir.

Tablo 4.1.3.***Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyi Öğrenci-Merkezli Kaygılar Alt Boyutu Analizi***

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Mesleki Kaygı Öğrenci-Merkezli Kaygılar Alt Boyutu	157	1,76	0,60	Kaygılanmıyorum

Tablo 4.1.3. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin mesleki kaygı öğrenci-merkezli kaygılar alt boyutunun ($X=1,76$) ortalama ile “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçla Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin mesleki kaygı öğrenci-merkezli kaygılar alt boyutunda “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin öğrenci-merkezli mesleki kaygılarının olmadığı söylenebilir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancı konusundaki görüşleri nedir?” biçiminde belirlenmiştir.

Tablo 4.2.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancı Analizi

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Özyeterlik İnancı Düzeyi	157	3,11	0,61	İnanıyorum

Tablo 4.2. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin özyeterlik düzeylerinin ($X=3,11$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin öz yeterlik düzeyinin “İnanıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin kendilerini yeterli düzeyde gördükleri ve öz yeterliklerinin yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4.2.1.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancı Planlama ve Öğrenmeyi Geliştirme Alt Boyutu Analizi

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Özyeterlik İnancı Planlama ve Öğrenmeyi Geliştirme Alt Boyutu	157	3,06	0,63	İnanıyorum

Tablo 4.2.1 incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı planlama ve öğrenmeyi geliştirme alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ($X=3,06$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin öz yeterlik inancı Planlama ve Öğrenmeyi Geliştirme

Alt Boyutuna dair yeterliliklerinin “İnanıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin kendilerini Planlama ve Öğrenmeyi Geliştirme alanında yeterli düzeyde gördükleri söylenebilir.

Tablo 4.2.2.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancı Olumlu Sınıf Ortamı Oluşturma Alt Boyutu Analizi

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Özyeterlik İnancı Olumlu Sınıf Ortamı Oluşturma Alt Boyutu	157	3,17	0,63	İnanıyorum

Tablo 4.2.2. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı Olumlu Sınıf Ortamı Oluşturma alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ($X=3,17$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin öz yeterlik inancı olumlu sınıf ortamı oluşturma hususunda özyeterliliklerinin “İnanıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin kendilerini yeterli düzeyde gördükleri söylenebilir.

Tablo 4.2.3.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancı Etkili Öğrenme-Öğretme Süreci Alt Boyutu Analizi

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Özyeterlik İnancı Etkili Öğrenme-Öğretme Süreci Alt Boyutu	157	3,14	0,64	İnanıyorum

Tablo 4.2.3. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı Etkili Öğrenme-Öğretme Süreci Alt Boyutuna ilişkin görüşlerinin ($X=3,14$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin öz yeterlik inancı Etkili Öğrenme-Öğretme Süreci Alt Boyutu düzeyinin “İnanıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin öğrenme-öğretmen sürecinde etkili olacaklarına kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir.

Tablo 4.2.4.***Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancı Bireysel Farklılıklar Alt Boyutu Analizi***

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Özyeterlik İnancı Bireysel Farklılıklar Alt Boyutu	157	3,02	0,69	İnanıyorum

Tablo 4.2.4. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı Bireysel Farklılıklar Alt Boyutuna dair görüşlerinin ($X=3,02$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin öz yeterlik inancı Bireysel Farklılıklar boyutuna ilişkin özyeterlik düzeylerinin “İnanıyorum” düzeyinde ve yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4.2.5.***Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancı Akademik Gelişim Alt Boyutu Analizi***

Değişken	n	\bar{X}	SS	Katılım Düzeyi
Aday Öğretmenlerin Özyeterlik İnancı Akademik Gelişim Alt Boyutu	157	3,02	0,70	İnanıyorum

Tablo 4.2.5. incelendiğinde ve yapılan inceleme ve analiz sonucunda Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı Akademik Gelişim Alt Boyutuna ilişkin görüşlerinin ($X=3,02$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin akademik gelişim alt boyutuna dair özyeterlik inancının “İnanıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin kendilerini akademik gelişim noktasında yeterli düzeyde gördükleri söylenebilir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Aday Öğretmenlerin mesleki kaygı ve öğretmen özyeterlik inancı kişisel değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir? biçiminde belirlenmiştir.

Tablo 4.3.1.***Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Cinsiyete Göre Independent Samples T Testi ile Analizi***

Cinsiyet	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kadın	101	1,86	0,60	0,06	1,81	0,72
Erkek	56	1,69	0,45	0,06		

* $p>0,05$

Tablo 4.3.1 'e baktığımızda yapılan inceleme ve analiz sonucunda aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin cinsiyete göre 0,05 manidarlık düzeyinde farklılık göstermediği ($t= 1,81$; $p>0,05$) görülmüştür. Kadın ve erkeklerin aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri arasında fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 4.3.2.***Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Kazanılan Bölümün Üniversiteye Giriş Sınavında Tercih Sırası Göre One Way Anova Testi ile Analizi***

Değişken	Kategori	Kareler	Serbestlik	Kareler	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
		Toplamı	Derecesi	Ortalaması			
Tercih	Gruplar Arası	5,80	11	0,52	1,78	0,62	Yok
Sırası	Grup İçi	42,84	145	0,29			

* $p>0,05$

Tablo 4.3.2'ye bakıldığında aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeylerinin üniversiteye giriş sırasında tercih sırası değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark olmadığı ($F=1,78$; $p>0,05$) görülmektedir.

Dolayısıyla öğretmenlerin üniversiteye girişte tercih sırası ne olursa olsun mesleki kaygı düzeylerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.3.3.***Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Mezun olduğu lise türü Göre One Way Anova Testi ile Analizi***

Değişken	Kategori	Kareler	Serbestlik	Kareler	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
		Toplamı	Derecesi	Ortalaması			
Lise Türü	Gruplar Arası	1,07	3	0,35	1,152	0,33	Yok
	Grup İçi	47,57	153	0,31			

* $p>0,05$

Tablo 4.3.3'e bakıldığında aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile lise türü değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark olmadığı ($F=1,15$; $p>0,05$) görülmektedir.

Dolayısıyla öğretmenlerin mezun oldukları lise türü ne olursa olsun mesleki kaygı düzeylerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 4.3.4.

Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Bölüm-Branşa Göre One Way Anova Testi ile Analizi

Değişken	Kategori	Kareler	Serbestlik	Kareler	F	p	Fark
		Toplamı	Derecesi	Ortalaması			
Bölüm-	Gruplar Arası	5,315	4	1,32	4,66	0,001	Var
Branş	Grup İçi	43,33	152	0,28			

* $p<0,05$

Tablo 4.3.4'e bakıldığında aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile bölüm-branş değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=4,66$; $p<0,05$) görülmektedir.

Bu farkın hangi grup lehine olduğunu test etmek için Post Hoc Scheffe işlemi sonucu aşağıdaki veriler elde edilmiştir.

POST HOC işlemi gerçekleştirildiğinde en az mesleki kaygı düzeyinin lise branş öğretmenlerine ait olduğu ($Xl=1,53$) ve en yüksek mesleki kaygı düzeyinin ise rehberlik öğretmenlerine ait olduğu ($Xr=2,25$) sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bölüm-branşlar arasında fark görülmemiştir.

Tablo 4.3.5.

Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Mezuniyet Sonrası Kariyer Planına Göre Independent Samples T Testi ile Analizi

Kariyer Planı	n	X	SS	Sd	t	p
Öğretmenlik	133	1,81	0,57	0,04	0,86	0,369
Diğer	24	1,72	0,47	0,09		

* $p>0,05$

Tablo 4.3.5 'e baktığımızda yapılan inceleme ve analiz sonucunda aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin Kariyer Planına göre 0,05 manidarlık düzeyinde farklılık göstermediği ($t= 0,86$; $p>0,05$) görülmüştür. Kariyer planı öğretmenlik veya diğer ne olursa olsun aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri arasında fark olmadığı söylenebilir.

Tablo 4.3.6.

Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Ailede Öğretmen Olup/Olmama Durumu Göre Independent Samples T Testi ile Analizi

Ailede Öğretmen	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>Sd</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Ailede Öğretmen Var	74	1,76	0,55	0,06	-,731	0,571
Ailede Öğretmen Yok	83	1,83	0,56	0,06		

* $p>0,05$

Tablo 4.3.6 'ya baktığımızda yapılan inceleme ve analiz sonucunda aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin ailede öğretmen olup/olmama durumuna göre 0,05 manidarlık düzeyinde farklılık göstermediği ($t= -,731$; $p>0,05$) görülmüştür. Ailede öğretmen olsun veya olmasın aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeylerinde farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Tablo 4.3.7.

Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Öğretmenlik Mesleğinin Önem Derecesine Göre One Way Anova Testi ile Analizi

Değişken	Kategori	Kareler	Serbestlik	Kareler	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
		Toplamı	Derecesi	Ortalaması			
Önem	Gruplar Arası	0,33	1	0,33	1,08	0,30	Yok
	Grup İçi	48,30	155	0,31			

* $p>0,05$

Tablo 4.3.7'ye bakıldığında aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine verilen önem derecesi değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,08$; $p>0,05$).

Tablo 4.3.8.

Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Öğretmenlik Mesleğinin Gereklerini Yerine Getirebilecek Mesleki Bilgi Düzeyine Göre One Way Anova Testi ile Analizi

Değişken	Kategori	Kareler	Serbestlik	Kareler	F	p	Fark
		Toplamı	Derecesi	Ortalaması			
Mesleki	Gruplar Arası	4,04	2	2,02	6,97	0,00	Var
Bilgi	Grup İçi	44,60	154	0,29			

* $p < 0,05$

Tablo 4.3.8'e bakıldığında aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile öğretmenlik mesleği bilgi düzeyi değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=6,97$; $p < 0,05$).

Bu farkın hangi grup lehine olduğunu test etmek için Post Hoc Scheffe işlemi sonucu aşağıdaki veriler elde edilmiştir.

POST HOC işlemi gerçekleştirildiğinde en az mesleki kaygı düzeyinin “yeterlidir” görüşünde olan öğretmenlerine ait olduğu ($Xy=1,71$) ve en yüksek mesleki kaygı düzeyinin ise “orta düzeyde yeterlidir” görüşünde olan öğretmenlerine ait olduğu ($Xod=2,06$) sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla öğretmenlik mesleği bilgi düzeyi “yeterlidir” görüşünde olanlarla “orta düzeyde yeterlidir” diyenler arasında mesleki kaygı düzeyi farklıdır ve orta düzeyde yeterli görüşünde olanların kaygıları daha yüksektir.

Tablo 4.3.9.

Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyinin Öğretmenlik Mesleğini İsteyerek Seçip/Seçmeme Durumuna Göre Independent Samples T Testi ile Analizi

İsteyerek Seçme/Seçmeme	n	\bar{X}	SS	Sd	t	p
İsteyerek seçtim	147	1,81	0,57	0,04	-,740	0,119
İsteyerek seçmedim	10	1,67	0,31	0,09		

* $p > 0,05$

Tablo 4.3.9 'a baktığımızda yapılan inceleme ve analiz sonucunda aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme/seçmeme durumuna göre 0,05 manidarlık düzeyinde farklılık göstermediği ($t = -,740$; $p > 0,05$) görülmüştür. Öğretmenlik mesleğini isteyerek seçsin yada seçmesin aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeylerinde farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Tablo 4.3.10.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancının Cinsiyet Göre Mann Whitney U Testi Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Toplamı	Sıra			
				Ortalaması	U	Z	p
Cinsiyet	Kadın	101	7765,50	76,89	2614,50	-,784	0,433
	Erkek	56	4637,50	8281			
Toplam		157					

* $p>0,05$

Tablo 4.3.10'a baktığımızda yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U= 2614,50$; $p>0,05$).

Bir başka ifadeyle aday öğretmenlerin özyeterlik inançları cinsiyeti ne olursa olsun herhangi bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

Tablo 4.1.3.11.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancının Mezun Olduğu Lise Türüne Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Ortalaması	X^2	p	Fark
Lise Türü	A. Öğretmen L.	22	89,09	3,48	0,323	Yok
	Anadolu L.	39	84,82			
	Normal L.	58	77,53			
	Meslek L.	38	69,42			
Toplam		157				

* $p>0,05$

Tablo 4.3.11'e baktığımızda yapılan Kruskal-Wallis H analizi sonunda aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile lise türü değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2= 3,48$; $p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları lise türüne göre değişiklik göstermemektedir.

Tablo 4.3.12.***Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancının Bölüm-Branşa Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi***

Değişken	Kategori	<i>n</i>	Sıra Ortalaması	X^2	<i>p</i>	Fark
Bölüm- Branş	Okulöncesi Ö.	34	64,06			
	Sınıf Ö.	35	81,30			
	O.Branş Ö.	46	72,20	12,52	0,014	Var
	Rehberlik Ö.	8	113,63			
	Lise Branş Ö.	34	92,63			
Toplam		157				

* $p < 0,05$

Tablo 4.3.12'ye baktığımızda yapılan Kruskal-Wallis H analizi sonunda aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile bölüm-branş değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur. ($X^2 = 12,52$; $p < 0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları bölüm-branş değişkenine göre farklılık göstermektedir.

Karşılaştırmalar için Mann-Whitney U testi yapılarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

Okulöncesi-çocuk gelişimi ile sınıf öğretmenleri özyeterlik inancının aynı olduğu görülmüştür ($U = 446,00$; $p > 0,05$).

Okulöncesi-çocuk gelişimi ile ortaokul branş öğretmenlerinin özyeterlik inancının aynı olduğu görülmüştür ($U = 764,00$; $p > 0,05$).

Okulöncesi-çocuk gelişimi ile rehberlik öğretmenlerinin özyeterlik inancının farklı olduğu tespit edilmiştir ($U = 41,00$; $p < 0,05$).

Okulöncesi-çocuk gelişimi ile lise branş öğretmenlerinin özyeterlik inancının farklı olduğu tespit edilmiştir ($U = 332,00$; $p < 0,05$).

Sınıf öğretmenleri ile ortaokul branş öğretmenlerinin özyeterlik inancının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir ($U = 736,00$; $p > 0,05$).

Sınıf öğretmenleri ile rehberlik öğretmenlerinin özyeterlik inancının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir ($U = 82,00$; $p > 0,05$).

Sınıf öğretmenleri ile lise branş öğretmenlerinin özyeterlik inancının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir ($U = 515,00$; $p > 0,05$).

Ortaokul branş öğretmenleri ile rehberlik öğretmenlerinin özyeterlik inancının farklı olduğu tespit edilmiştir ($U = 100,00$; $p < 0,05$).

Ortaokul branş öğretmenleri ile lise branş öğretmenlerinin özyeterlik inancının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir ($U=604,00$; $p>,05$).

Rehberlik öğretmenleri ile lise branş öğretmenlerinin özyeterlik inancının aynı-benzer olduğu tespit edilmiştir ($U=96,00$; $p>,05$).

Aday öğretmenlerin özyeterlik inancının branş değişkenine göre okulöncesi-rehberlik, okulöncesi-lise branş, ortaokul branş-rehberlik branşları arasında farklılık görülürken diğer branşlar arasında farklılık görülmemiştir.

Tablo 4.3.13.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancının Mezuniyet Sonrası Kariyer Planına Göre Mann Whitney U Testi Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Toplamı	Sıra		Z	p
				Ortalaması	U		
Kariyer	Öğretmenlik	133	10134,00	76,20	12,23	-1,82	0,068
	Diğer	24	2269,00	94,54			
Toplam		157					

* $p>,05$

Tablo 4.3.13'e baktığımızda yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla kariyer değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U= 12,23$; $p>,05$).

Bir başka ifadeyle aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarında kariyer planları ne olursa olsun herhangi bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

Tablo 4.3.14.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancının Ailede Öğretmen Olup/Olmama Durumuna Göre Mann Whitney U Testi Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Toplamı	Sıra		Z	p
				Ortalaması	U		
Ailede Öğretmen	Var	74	5915,50	79,94	3001,50	-,245	0,807
	Yok	83	6487,50	78,16			
Toplam		157					

* $p>,05$

Tablo 4.3.14'e baktığımızda yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ailede öğretmen olup/olmama durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U=3001,50; p>0,05$).

Bir başka ifadeyle aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarında aday öğretmenlerin ailelerinde öğretmen olup-olmama durumunun herhangi bir farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Tablo 4.3.15.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancının Öğretmenlik Mesleğinin Önem Derecesine Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Ortalaması	X^2	p	Fark
Önem	Orta Düzeyde	5	42,60	3,32	0,068	Yok
	Çok	152	80,20			
Toplam		157				

* $p>0,05$

Tablo 4.3.15'e baktığımızda yapılan Kruskal-Wallis H analizi sonunda aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile öğretmenlik mesleğinin önem derecesi değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2= 3,32; p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları öğretmenlik mesleğinin önem derecesine verilen cevaplara göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 4.1.3.16.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancının Öğretmenlik Mesleğinin Gereksinimlerini Yerine Getirebilecek Mesleki Bilgi Düzeyine Göre Kruskal-Wallis H Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Ortalaması	X^2	p	Fark
Mesleki	Yeterli değildir	9	50,22	3,865	0,145	Yok
Bilgi	O. D. Yeterli	30	82,00			
Düzei	Yeterlidir	118	80,43			
Toplam		157				

* $p<0,05$

Tablo 4.3.1'ya baktığımızda yapılan Kruskal-Wallis H analizi sonunda aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile mesleki bilgi düzeyine dair görüşleri değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2= 3,865$; $p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları mesleki bilgi düzeyine göre farklılık göstermemektedir.

Tablo 4.1.3.17.

Aday Öğretmenlerin Öğretmen Öz-yeterlik İnancının Öğretmenlik Mesleğini İsteyerek Seçip/Seçmeme Durumuna Göre Mann Whitney U Testi Testi İle Analizi

Değişken	Kategori	n	Sıra Toplamı	Sıra		Z	p
				Ortalaması	U		
Seçim	Hayır	10	793,00	79,30	732,00	-,022	0,983
	Evet	147	11610,00	78,98			
Toplam		157					

* $p>0,05$

Tablo 4.3.17'ye baktığımızda yapılan Mann-Whitney U analizi sonucunda aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla öğretmenlik mesleğini isteyerek seçip/seçmeme değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U= 732,00$; $p>0,05$).

Bir başka ifadeyle aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarında aday öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme yada seçmeme durumunun herhangi bir farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı düzeyi ile Öz-yeterlik inançları arasında ilişki var mıdır?”? biçiminde belirlenmiştir.

Tablo 4.4.

Aday Öğretmenlerin Öğretmenlik Mesleği Kaygı Düzeyi ile Öz-yeterlik İnançları İlişkisinin Spearman Korelasyon Testi Analizi

		Mesleki Kaygılar	Özyeterlik İnancı
Mesleki Kaygılar	Spearman Correlation Coefficient	1,00	-,184*
	Sig. (2-tailed) <i>P</i>	.	,021
	<i>N</i>	157	328
Özyeterlik İnancı	Spearman Correlation Coefficient	-,184*	1
	Sig. (2-tailed) <i>P</i>	,021	.
	<i>N</i>	157	157

Tablo 4.4 incelendiğinde; araştırmaya katılan aday öğretmenlerin mesleki kaygıları ile özyeterlik inanç düzeyleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde pozitif, ters orantılı, orta düzeyde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir ($r=-,184$; $p<0,05$). Başka bir ifade ile aday öğretmenlerin mesleki kaygıları ile özyeterlik inanç düzeyleri ile ilgili olarak orta düzeyde ters orantılı ilişki olduğu mesleki kaygılar artınca öz yeterlik inancının düştüğü yâda özyeterlik inancı yüksek olan aday öğretmenlerin mesleki kaygılarının az olduğu söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu kısımda bu araştırmanın sonuçları diğer araştırma sonuçlarıyla kıyaslanarak benzer ve farklı bulgular üzerinde durulmuştur.

Aday Öğretmenlerin Öz Yeterlilikleri ve Öğretmenlik Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişkinin incelendiği bu çalışmada;

Aday Öğretmenlerin öğretmenlik mesleki kaygı düzeylerinin ($X=1,8$) ortalama ile “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin “Kaygılanmıyorum” düzeyinde ve kaygı düzeyinin düşük olduğu söylenebilir. Şaban ve diğerleri (2004) yaptığı çalışmada Sosyal Bilgiler, Fen Bilgisi, Sınıf Öğretmenliği ve Matematik öğretmenliği öğretmen adayları üzerinde yaptıkları çalışmada da mesleki kaygılarının düşük olduğu tespit edilmiştir. Yine Köse (2006) çalışmasında müzik öğretmeni adaylarının üç kaygı alanında da mesleki kaygı düzeylerinin düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Bulgularımız bu tezi doğrular nitelikte olup aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyi düşük olarak bulunmuştur.

Aday Öğretmenlerin öğretmenlik özyeterlik inancı ($X=3,11$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Denizli ili merkez ilçeleri olan Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde okullarda görevli aday öğretmenlerin öz yeterlik düzeyinin “İnanıyorum” düzeyinde olduğu, kendilerini yeterli düzeyde gördükleri ve öz yeterliklerinin yüksek olduğu söylenebilir. Çelik ve Tabancalı (2013) öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ile öğretmenlik öz-yeterliklerinin ortalamanın üstünde olduğu, yüksek akademik öz-yeterliğe sahip öğretmen adaylarının, düşük ve orta düzeydekilere göre öğretmenlik mesleğini daha iyi gerçekleştirebileceklerine inandıklarını tespit etmişlerdir (s.1179). Çalışmamızda elde edilen bulgular bu bulguları destekler niteliktedir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygılarına dair alt boyutları incelendiğinde;

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı ben-merkezli kaygılar alt boyutunun ($X=1,76$) ortalama ile “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin mesleki ben-merkezli kaygılar alt boyutunda “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin ben-merkezli mesleki kaygı duymadıkları görülmüştür.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı görev-merkezli kaygılar alt boyutunun ($X=1,89$) ortalama ile “Çok az kaygılanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin mesleki kaygı görev-merkezli kaygılar alt boyutunda “Çok az kaygılanıyorum” düzeyinde ve aday öğretmenlerin görev-merkezli mesleki kaygılarının çok az olduğu söylenebilir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı öğrenci-merkezli kaygılar alt boyutunun ($X=1,76$) ortalama ile “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin mesleki kaygı öğrenci-merkezli kaygılar alt boyutunda “Kaygılanmıyorum” düzeyinde olduğu ve öğrenci-merkezli mesleki kaygılarının olmadığı söylenebilir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inancına dair alt boyutları incelendiğinde;

Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı planlama ve öğrenmeyi geliştirme alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ($X=3,06$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin öz yeterlik inancı Planlama ve Öğrenmeyi Geliştirme Alt Boyutuna dair yeterliliklerinin “İnanıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin kendilerini Planlama ve Öğrenmeyi Geliştirme alanında yeterli düzeyde gördükleri söylenebilir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı Olumlu Sınıf Ortamı Oluşturma alt boyutuna ilişkin görüşlerinin ($X=3,17$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin öz yeterlik inancı olumlu sınıf ortamı oluşturma hususunda özyeterliklerinin “İnanıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin kendilerini yeterli düzeyde gördükleri söylenebilir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı Etkili Öğrenme-Öğretme Süreci Alt Boyutuna ilişkin görüşlerinin ($X=3,14$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin öz yeterlik inancı Etkili Öğrenme-Öğretme Süreci Alt Boyutu düzeyinin “İnanıyorum” düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecinde etkili olma noktasında kendilerini yeterli gördükleri söylenebilir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı Bireysel Farklılıklar Alt Boyutuna dair görüşlerinin ($X=3,02$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin öz yeterlik inancı Bireysel Farklılıklar boyutuna ilişkin özyeterlik düzeylerinin “İnanıyorum” düzeyinde ve yüksek olduğu söylenebilir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inancı Akademik Gelişim Alt Boyutuna ilişkin görüşlerinin ($X=3,02$) ortalama ile “İnanıyorum” düzeyinde olduğu tespit edilmiştir. Aday öğretmenlerin akademik gelişim alt boyutuna dair özyeterlik inancının “İnanıyorum”

düzeyinde olduğu ve aday öğretmenlerin kendilerini akademik gelişim noktasında yeterli gördükleri söylenebilir. Akkuş (2013) çalışmasında sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öz-yeterlik inanç düzeylerinde, öğrenim gördükleri üniversite değişkeninin farklılık yaratmadığını belirtmektedir (s.115) ki bulgularımız bunu destekler niteliktedir.

Aday Öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin kişisel değişkenlere göre incelenmesinde;

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin cinsiyete göre 0,05 manidarlık düzeyinde farklılık göstermediği ($t= 1,81; p>0,05$) görülmüştür. Kadın ve erkeklerin aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri arasında fark olmadığı söylenebilir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeylerinin üniversiteye giriş sırasında tercih sırası değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark olmadığı ($F=1,78; p>0,05$) görülmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin üniversiteye girişte tercih sırası ne olursa olsun mesleki kaygı düzeylerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile lise türü değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark olmadığı ($F=1,15; p>0,05$) görülmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin mezun oldukları lise türü ne olursa olsun mesleki kaygı düzeylerinin benzer/aynı olduğu söylenebilir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile bölüm-branş değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=4,66; p<0,05$) görülmektedir. En az mesleki kaygı düzeyinin lise branş öğretmenlerine ait olduğu ($Xl=1,53$) ve en yüksek mesleki kaygı düzeyinin ise rehberlik öğretmenlerine ait olduğu ($Xr=2,25$) sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bölüm-branşlar arasında fark görülmemiştir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin Kariyer Planına göre 0,05 manidarlık düzeyinde farklılık göstermediği ($t= 0,86; p>0,05$) görülmüştür. Kariyer planı öğretmenlik veya diğer ne olursa olsun aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri arasında fark olmadığı söylenebilir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin ailede öğretmen olup/olmama durumuna göre 0,05 manidarlık düzeyinde farklılık göstermediği ($t= -,731; p>0,05$) görülmüştür. Ailede öğretmen olsun veya olmasın aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeylerinde farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile öğretmenlik mesleğine verilen önem derecesi değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($F=1,08; p>0,05$).

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyleri ile öğretmenlik mesleği bilgi düzeyi değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur ($F=6,97; p<0,05$). En az mesleki kaygı düzeyinin “yeterlidir” görüşünde olan öğretmenlerine ait olduğu ($Xy=1,71$) ve en yüksek mesleki kaygı düzeyinin ise “orta düzeyde yeterlidir” görüşünde olan öğretmenlerine ait olduğu ($Xod=2,06$) sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla öğretmenlik mesleği bilgi düzeyi “yeterlidir” görüşünde olanlarla “orta düzeyde yeterlidir” diyenler arasında mesleki kaygı düzeyi farklıdır ve orta düzeyde yeterli görüşünde olanların kaygıları daha yüksektir.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeyinin öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme/seçmeme durumuna göre 0,05 manidarlık düzeyinde farklılık göstermediği ($t= - ,740; p>0,05$) görülmüştür. Öğretmenlik mesleğini isteyerek seçsin yâda seçmesin aday öğretmenlerin mesleki kaygı düzeylerinde farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Aday Öğretmenlerin öğretmen özyeterlik inancının kişisel değişkenlere göre incelenmesinde;

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U= 2614,50; p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları cinsiyeti ne olursa olsun herhangi bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile üniversiteye giriş tercih sırası değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur. ($X^2= 20,77; p<0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla üniversiteye giriş tercih sırası değişkenine göre değişiklik göstermektedir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile lise türü değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2= 3,48; p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları lise türüne göre değişiklik göstermemektedir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile bölüm-branş değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunmuştur. ($X^2= 12,52; p<0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları bölüm-branş değişkenine göre farklılık göstermektedir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla kariyer değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U= 12,23; p>0,05$).

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarında kariyer planları ne olursa olsun herhangi bir farklılık bulunmadığı söylenebilir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ailede öğretmen olup/olmama durumu değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U= 3001,50$; $p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarında aday öğretmenlerin ailelerinde öğretmen olup-olmama durumunun herhangi bir farklılık oluşturmadığı söylenebilir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile öğretmenlik mesleğinin önem derecesi değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2= 3,32$; $p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları öğretmenlik mesleğinin önem derecesine verilen cevaplara göre farklılık göstermemektedir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla ile mesleki bilgi düzeyine dair görüşleri değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($X^2= 3,865$; $p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançları mesleki bilgi düzeyine göre farklılık göstermemektedir.

Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla öğretmenlik mesleğini isteyerek seçip/seçmeme değişkeni arasında istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U=732,00$; $p>0,05$). Aday öğretmenlerin özyeterlik inançlarında öğretmenlik mesleğini isteyerek seçme yâda seçmeme durumunun herhangi bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür.

Aday öğretmenlerin mesleki kaygıları ile özyeterlik inanç düzeyleri istatistiksel olarak 0,05 manidarlık düzeyinde pozitif, ters orantılı, orta düzeyde bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir ($r=-,184$; $p<0,05$). Aday öğretmenlerin mesleki kaygıları ile özyeterlik inanç düzeyleri ile ilgili olarak orta düzeyde ters orantılı ilişki olduğu mesleki kaygılar artınca öz yeterlik inancının düştüğü yâda özyeterlik inancı yüksek olan aday öğretmenlerin mesleki kaygılarının az olduğu söylenebilir. Çelik ve Tabancalı (2013) Öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ile öğretmen öz-yeterlilikleri arasındaki ilişki çalışmalarında öğretmen adaylarının akademik öz-yeterliliklerinin öğretmen öz-yeterliliklerini pozitif olarak etkilediği ve öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ile öğretmenlik öz-yeterliliklerinin ortalamanın üstünde olduğu, yüksek akademik öz-yeterliğe sahip öğretmen adaylarının, düşük ve orta düzeydekilere göre öğretmenlik mesleğini daha iyi gerçekleştirebileceklerine inandıklarını tespit etmişlerdir (s.1179). Çalışmamızda elde

edilen bulgular bu bulguları destekler nitelikte olup mesleki kaygı ile özyeterlik inancının ters orantılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

- Aday öğretmenlerin mesleki kaygılarını ortadan kaldırmaya ve özyeterliklerini arttırmaya yönelik etkinlikler arttırılabilir.
- Denizli ilinde yapılan bu çalışma diğer illerde de yapılarak daha genellenebilir sonuçlara ulaşılabilir.
- Aday öğretmenlerin mesleki kaygı ve özyeterlikleri hususunda belli bir süre geçtikten sonra aday öğretmenlerin görüşlerine tekrar başvurularak herhangi bir değişimin olup olmadığı incelenebilir.
- Aday öğretmenlerin mesleki kaygı ve özyeterliklerini tespiti yönelik danışman öğretmen, öğretmen, veli, öğrenci ve üst amirler ya da diğer astların görüşleri incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Akkuş, Z. (2013) Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının özyeterlik inanç düzeylerinin belirlenmesi üzerine bir çalışma, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 20, 102-116
- Cabı, E., Yalçınalp, S. (2013) Öğretmen adaylarına yönelik mesleki kaygı ölçeği (mkö): geçerlik ve güvenirlik çalışması, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 44: 85-96
- Doğan, T., ve Çoban, A. E. (2009) Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Eğitim ve Bilim, c:34, sayı:153
- Dursun, S., Karagün, E. (2012), Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi: Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 24: 93-112
- Erden, M. (1998). Öğretmenlik Mesleğine Giriş, İstanbul: Alkım Yayınları.
- Kafkas, M. E., Açak, M., Çoban, B., Karademir, T. (2010), Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik Algıları İle Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişki, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, C:11, Sayı:2, 93-111
- Karasar, N. (2005), Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayınları, Ankara
- MEB. Öğretmen Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği, 2015, sayı: 29329
- Saban, A., Korkmaz, İ., Akbaşı, S.(2004).Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygıları, Eğitim Araştırmaları, Yıl: 5, Sayı, 17, s: 198 –209, Ankara.
- Saracaloğlu, A. S., Kumral, O., Kanmaz A. (2009) “Ortaöğretim Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Yeterlilikleri, Kaygıları ve Akademik Güdülenme Düzeyleri”. Yüzüncüyıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4: 38-54.
- Tabançalı, E., Çelik K. (2013) Öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlilikleri ile Öğretmen öz-yeterlilikleri arasındaki ilişki, International Journal of Human Sciences, 10(1), 1167-1184.
- TDK(Türk Dil Kurumu) (1988), Türkçe Sözlük, Ankara
- Telef, B. B. (2011) Öğretmenlerin Öz-yeterlilikleri, İş Doyumları, Yaşam Doyumları ve Tükenmişliklerinin İncelenmesi, <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden 07.04.2016 tarihinde erişilmiştir.

Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., Özer, N. (2009), Ortaöğretim Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Algıları, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 17, 1-16

Yılmaz, E. (2007). “Bir Meslek Olarak Öğretmenlik”, 12. Bölüm. Ed. Emin Karip Eğitim Bilimine Giriş, Pegem A Yayıncılık: 317- 336 Ankara.

EKLER

Değerli Öğretmen Adayı,

Bu bilgi formu, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yapmakta olduğum proje çalışmasına veri toplamak için hazırlanmıştır. Denizli ili Pamukkale ve MERkezefendi ilçelerinde bulunan Aday Öğretmenlerin Öz Yeterlilikleri ve Öğretmenlik Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişkiyi ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu anketin değeri yanıtlarken göstereceğiniz samimiyete bağlıdır. Genel bir sonuç elde etmek istediğimden lütfen isminizi yazmayınız. Yanıtlar sadece araştırmayı yapan kişi tarafından değerlendirilecektir. Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla,

Feyzi ÖZMEN

Kişisel Bilgiler

- I. Cinsiyetiniz: 1 Kadın 2 Erkek
- II. Kazandığınız bölüm üniversiteye giriş sınavında kaçınıcı tercihinizdi? : Tercihim
- III. Mezun olduğunuz lise türü?Lisesi
- IV. Bölümünüz : Öğretmenliği
- V. Mezuniyet sonrası kariyer planınız 1 Öğretmenlik 2 Diğer
- VI. Ailenizde öğretmen var mı?: 1 Anne 2 Baba 3 Kardeşler
- VII. Öğretmenlik mesleğinin ne derece önemli olduğunu düşünüyorsunuz?
1. Çok önemlidir 2. Orta düzeyde önemlidir 3. Önemli değildir
- VIII. Öğretmenlik mesleğinin gereklerini yerine getirebilmek için mesleki bilgi düzeyinizi yeterli buluyor musunuz?
1. Yeterlidir 2. Orta düzeyde yeterlidir 3. Yeterli değildir
- IX. Öğretmenlik mesleğinin gerekliklerini yerine getirme konusunda kendinize güveniyor musunuz?
1. Kendime güveniyorum 2. Kendime orta düzeyde güveniyorum 3. Kendime güvenmiyorum
- X. Öğretmenlik mesleğini isteyerek mi seçtiniz?
1. İsteyerek seçtim 2. İsteyerek seçmedim

No.	<i>Aşağıdaki maddelerde size uygun seçenekleri dikkatle okuyunuz ve "X" ile işaretleyiniz.</i>	Kaygılanmıyorum	Çok Az Kaygılanıyorum	Kısmen Kaygılanıyorum	Oldukça Kaygılanıyorum	Çok Kaygılanıyorum
1.	Acaba büro ve öğrenci işleri (örneğin, fotokopi) ile ilgili okul yönetiminden yeterli yardım alabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

2.	Acaba sınıftaki öğrencilerin bana olan saygılarını kazanabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3.	Acaba öğretimle ilgili çok fazla iş veya sorumlulukla baş edebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4.	Acaba sınıfta yöneticiler tarafından gözleniyorken başarılı olabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5.	Acaba öğrencilerimde öğrenmeye karşı olumlu bir tutum geliştirebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6.	Acaba hem öğretime hazırlık yapmak hem de dinlenmek için yeterli zaman bulabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7.	Acaba okuldaki branş öğretmenlerinden veya diğer uzmanlardan yeterli yardım alabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8.	Acaba sınıfta öğretim için sahip olduğum zamanı etkin olarak kullanabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9.	Acaba okuldaki meslektaşlarımla bana olan saygılarını kazanabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10.	Acaba öğrencilerimi objektif olarak değerlendirebilmek için yeterli zaman bulabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11.	Acaba öğretim programının değişmezliği ile başa çıkabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12.	Acaba öğretmenlerden beklenen çok sayıda standartları karşılayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13.	Acaba kaliteli ders planları hazırlamak için yeterli bilgi ve beceriye sahip olacak mıyım?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14.	Acaba okuldaki diğer öğretmenler yetersiz olduğum alanların farkına varacaklar mı?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15.	Acaba öğrencilerimde kendine güven ve başarı duygularını geliştirebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
16.	Acaba okuldaki öğretim programının dışına çıkabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17.	Acaba sınıfta öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerimin problemlerini teşhis edebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18.	Acaba sınıfta çok gürültü olduğunda, okul müdürü hakkımda ne düşünecek?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19.	Acaba sınıftaki her öğrenciye kendi potansiyelini keşfetmesi ve geliştirmesi için yardım edebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20.	Acaba öğretmenliğim hakkında yapılan teftişlerden olumlu değerlendirmeler elde edebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21.	Acaba sınıfta çok kalabalık olursa, öğrencilerle baş edebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
22.	Acaba sınıftaki öğrencilerin sosyal ve duygusal ihtiyaçlarının farkına varabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
23.	Acaba sınıftaki motivasyonu düşük olan öğrencileri öğrenmek için cesaretlendirip, onların çabalarını destekleyebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
24.	Acaba sınıftaki öğrencilerin beni sevmelerini sağlayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
25.	Acaba sınıfta tasarladığım farklı etkinlikleri gerçekleştirebilmek için gerekli olacak harcamalar konusunda okul yönetiminden maddi destek bulabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26.	Acaba etkin bir sınıf yönetimi için yeterli bilgi ve beceriye sahip olacak mıyım?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
27.	Acaba etkili ve verimli ders planları hazırlamak için gerekli olan zamanı bulabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
28.	Acaba öğrencilerimin sınıftaki kurallar doğrultusunda davranmalarını sağlayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
29.	Acaba sınıftaki bazı öğrencilerin neden yavaş öğrendiklerini anlayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
30.	Acaba sınıfta benim sorumlu tutulacağım utanç verici bir olayla karşı karşıya gelecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
31.	Acaba sınıfta sürekli sorun çıkaran öğrencilerle başa çıkabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
32.	Acaba okuldaki meslektaşlarımla öğretmenliğim bakımından benim yetersiz olduğumu düşünecekler mi?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
33.	Acaba sınıfımın huzurunu bozan öğrencilerle birlikte çalışmak için gerekli bilgi, beceri ve anlayışa sahip olacak mıyım?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
34.	Acaba öğrencilerimin beslenme ve sağlık problemlerinin öğrenmelerini nasıl etkilediğini anlayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

35.	Acaba veliler öğretmenliğim bakımından beni yeterli görecekler mi?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
36.	Acaba sınıftaki öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
37.	Acaba sınıftaki öğrencilerin konuyu etkili bir şekilde öğrenebilmeleri için alternatif öğretim tekniklerini uygulayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
38.	Acaba öğrencilerimin davranışlarını etkileyebilecek psikolojik ve kültürel farklılıkları anlayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
39.	Acaba farklı yollarda öğrenen öğrencilerin ihtiyaçlarına kendimi adapte edebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
40.	Acaba sahip olduğum öğretim anlayışı ve sınıfta kullandığım öğretim metotlarıyla ilgili idari engellemelerle karşılaşsam, onlarla başa çıkabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
41.	Acaba sınıftaki her öğrencinin zihinsel ve duygusal gelişimine rehberlik edebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
42.	Acaba her gün çok sayıda öğrenciyle uğraşabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
43.	Acaba öğrencilerimin okulda öğrendikleri bilgileri okul dışında da uygulamaya koymalarını sağlayabilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
44.	Acaba sınıfta herhangi bir meslektaşım tarafından gözleniyorken etkili ders işleyebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
45.	Acaba öğrencilerimi öğrenmeye motive edebilecek miyim?	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

Öğretmen Özyeterlik İnanç Ölçeği				
	İnanmıyorum	Biraz İnanıyorum	İnanıyorum	Kesinlikle İnanıyorum
1. Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alarak aktiviteler planlarım	1	2	3	4
2. Öğrencilerim arasındaki bireysel farklılıkları düzenleyen değerlendirme yöntemleri planlarım	1	2	3	4
3. Öğrenmeyi en üst düzeye çıkaracak etkinlikler için zamanı planlı bir şekilde kullanırım	1	2	3	4
4. Öğrenme ile ilgili çalışmalarda süreç ve programı etkili bir biçimde yönetirim	1	2	3	4
5. Öğrenme programı için yol gösteririm	1	2	3	4
6. Öğrenme ile ilgili çalışmalarda öğrenci katılımının en üst düzeyde olmasını sağlarım	1	2	3	4
7. Çalışmalara sürekli bir biçimde ilgisizlik gösteren öğrencileri yeniden yönlendiririm	1	2	3	4
8. Saygı ve nezaket içeren bir sınıf ortamı sağlarım	1	2	3	4
9. Adil ve tarafsız bir sınıf ortamı sağlarım	1	2	3	4

10. Derse ait özel öğrenme durumlarına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum	1	2	3	4
11. Öğrenme ile ilgili çalışmaların önemi ve/veya amacına ilişkin öğrencilerle iletişimde bulunurum	1	2	3	4
12. Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğretim metotlarını uygun hızda kullanırım	1	2	3	4
13. Öğrencilerim arasındaki farklılıkları düzenlemede öğrenme ve öğretim araçlarını kullanırım	1	2	3	4
14. Öğrencilerin bir bilişsel ve/veya performans düzeyinden daha fazlasını öğrenmeleri için fırsatlar sağlarım	1	2	3	4
15. Öğrencilerin alan bilgisine (doğru ve mantıksal bilgi) ilişkin iletişimde bulunurum.	1	2	3	4
16. Öğrenme sırasında öğrencilerin yanlış anlamalarını düzeltir veya karşılaştıkları zorlukları açıklarım.	1	2	3	4
17. Öğrencilere öğrenme ile ilgili konuya ilişkin özel dönütler sağlarım	1	2	3	4
18. Öğrencilere öğrenmeyi geliştirme ile ilgili öneriler sağlarım	1	2	3	4
19. Kavram geliştirme sürecine öğrencileri aktif bir biçimde dahil ederim	1	2	3	4
20. Yüksek düzeyde düşünme becerisi kullanmaları için ders süresince çeşitli sorular sorulmasını teşvik ederim	1	2	3	4
21. Problem çözme ve/veya eleştirel analiz yapma sürecine öğrencilerini aktif bir biçimde dahil ederim	1	2	3	4
22. Öğrenci disiplinini/davranışlarını yönetirim	1	2	3	4
23. Öğrencileri yüksek düzeyde düşünme becerilerini geliştirme sürecine dahil ederim	1	2	3	4
24. Öğrencileri varolan bütün potansiyellerini göstermeleri için motive ederim	1	2	3	4
25. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilere uygun öğrenme ortamı sağlarım	1	2	3	4
26. Öğrenme gücünü çeken öğrenciler dahil bütün öğrencilerin akademik performanslarını geliştiririm	1	2	3	4
27. Öğrencilerin akademik gelişimlerinin olumlu etkilenmesini sağlarım	1	2	3	4
28. Öğrencilerin işbirliği içinde çalışmasını sürdüreceği bir sınıf ortamı sağlarım	1	2	3	4
29. Olumlu bir sınıf ortamını başarılı bir biçimde sürdürürüm	1	2	3	4

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler	
Adı	Feyzi
Soyadı	ÖZMEN
Doğum Yeri ve Tarihi	28.08.1977
Uyruğu	Türkiye Cumhuriyeti
İletişim Adresi ve Telefonu	Yenişafak Mah. 1017 Sok. No:2/A Daire: 9 Merkezefendi - DENİZLİ 5054014717
Eğitim	
İlkokul	İlbadı İlkokulu
Ortaokul	Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu
Lise	Atatürk Anadolu Teknik Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Pamukkale Üniv. Eğitim Fak. Sınıf Öğretmenliği
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı – SINAV ADI – Sınavın Yapıldığı ay ve yıl	İngilizce
Varsa Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki Deneyim
2002-2005	Bitlis Güroymak Güzelli İlköğretim Okulu Müdür Yetkili Öğretmen
2005-2011	Denizli Çal Bayıralan İlköğretim Okulu Müdür Yetkili Öğretmen
2011-2011	Denizli Tavas Garipköy Mehmet Poran İlköğretim Okulu Okul Müdürü
2011-2013	Denizli Akköy Gölemezli İlköğretim Okulu Okul Müdürü
2013-Halen Görevde	Denizli Pamukkale Yardım Sevenler Derneği İlkokulu Okul Müdürü